

Deváté Boží přikázání: NEPOŽÁDÁŠ MANŽELKY BLIŽNÍHO SVÉHO

„Nebudeš dychtit po ženě svého bližního.“ (Ex 20,17b; Dt 5,21)
Nedopustíš se cizoložství! Deváté Boží přikázání požaduje přemáhat tělesnou žádostivost v myšlenkách, touhách, slovech i skutcích. Boj proti takové žádostivosti prochází očišťováním srdce a praktikováním ctnosti umírněnosti. **Deváté Boží přikázání zakazuje** ohrozit cizí manželství a to je záležitost velmi důležitá: Nech na pokoji vdanou ženu, ženatého muže, neohrožuj cizí rodinu! Kde dva jsou spojeni slavným slibem, přísahou závaznou před Bohem, tam nikdo nemá právo ohrožovat tento svazek. I pouhá žárlivost, vzplanutí, může v druhém ohrozit jeho vazbu na partnera, proto ten přísný zákaz už i žádostivé myšlenky na ženatého, na vdanou. Všichni jsme spolu odpovědní za to, aby manželství lidí kolem nás byla dobrá, měla šanci být vydařeným obrazem Boží lásky. Manželský svazek je postaven pod Boží ochranu a ani chtivý pohled nemá jej ohrozit. Je to v podstatě to, co v péči o tělesné zdraví nazýváme prevencí, předcházení chorobám; zabraňování, aby choroby nevznikly. Kde člověk energicky odmítne už první chtivý nápad, pak nedojde ani k situacím manželských nevěr, které vedou k rozbití rodin, domovů pro manžele i děti. Deváté přikázání bychom mohli vyjádřit také slovy: Lidé nejsou žádné hračky!

Ve zpovědních zrcadlech bývá řeč o nečistých myšlenkách a o prodlévání v nečistých představách. Sama erotická touha v člověku není ještě něco nečistého, nemravného a hříšného, něco proti Boží vůli. Bůh člověka stvořil jako muže a ženu. Je to jeho dílo, že manžel touží po manželce, snoubenec po nevěstě, zamilovaný po dívce svého srdce. Je to v Božím řádu, že každý normální muž hledá ženu hezkou a milou. Na tom není nic hříšného. V Božím řádu však je i to, aby všichni muži světa sebe žádoucnější provdanou ženu nechali na pokoji. Aby ji přáli jejímu manželovi, protože je už částí jeho bytosti, protože je jeho polovičkou, možná i lepší polovičkou. Totéž platí samozřejmě i opačně pro vztah žen k mužům. **Proti devátému Božímu přikázání hřeší**, kdo chce odloučit rodině tatínka nebo maminku; kdo se svévolně pokouší narušit svazek života druhé rodiny a tak přivodí trápení dětí i celých rodin; kdo zneužívá ženu jako svou hračku tím, že svádí k pohlavnímu styku před sňatkem. Dobra manželské lásky, k níž je sexualita zaměřena, jež pro pokřtěné je posvěcena svátostí manželství, jsou jednota, věrnost, nerozlučnost a otevřenost k plodnosti. Manželský úkon má dvojí význam: jednak spojující - vzájemné darování se manželů; jednak plodivý - otevřenost k předávání života. Nikdo nesmí přerušit nerozdělitelné spojení, které Bůh chtěl mezi oběma významy manželského úkonu tím, že by vyloučil jeden nebo druhý.

Regulování porodnosti, které je jedním z aspektů odpovědného otcovství a mateřství, je objektivně shodné s mravností, když jej provádějí manželé bez vnějšího donucování, ne ze sobectví, nýbrž z vážných důvodů a metodami odpovídajícími objektivním měřítkům mravnosti a to periodickou zdrženlivostí a

využitím neplodných údobí. Je vnitřně špatná každá akce, jako například sterilizace nebo antikoncepce, která před manželským úkonem, nebo při jeho provádění, nebo při rozvoji jeho přirozených následků zamýšlí jako cíl nebo prostředek zabránit oplodnění. **Umělé oplodnění** je nemravné, protože odděluje plození od aktu, kterým se manželé sobě vzájemně dávají, nastoluje vládu techniky nad počátkem a určením lidské osoby. Nadto inseminace sahá k technikám, které zahrnují osobu mimo manželskou dvojici, a porušuje právo dítěte narodit se z otce a matky, které zná, spojené mezi sebou v manželství, a kteří mají výlučné právo stát se rodiči pouze jeden skrze druhého. Dítě je Božím darem, největším darem v manželství. Neexistuje právo mít děti za každou cenu. Existuje však právo dítěte, aby bylo plodem manželského úkonu jeho rodičů, a také právo, aby bylo respektováno jako osoba od chvíle početí. Když nebyl manželům udělen dar dítěte, mohou, když už vyčerpali oprávněné zásahy lékařství, projevit svou velkodušnost prostřednictvím svěřením do péče nebo adoptováním, nebo vykonávat významné služby ve prospěch bližních. Uskutečňují tak cennou duchovní plodnost. Důstojnost manželství ještě uráží mnohomužství, mnohoženství, krvesmilstvo, cizoložství, rozvod, „volná láska“ (konkubinát), pohlavní promiskuita, **pohlavní styk před manželstvím** nebo mimo ně.

Velké procento dnešních mladých lidí má za sebou sexuální zkušenosti už před manželstvím. Někteří i velmi četné. Jak by ne, když jim kdekdo říká, že kněží to zakazují z nepřejícnosti a že je to přirozené uspokojení tělesných potřeb jako jídlo a pití, a že mládí má právo na lásku. Jenže kdo začne sexuální styk a věrnou lásku od sebe oddělovat, ten ji olupuje o její největší lidskou hodnotu a krásu. Není to dobré ani pro možnost dobrého průběhu budoucího manželství, když se známost začíná tam, kde by měla končit a vrcholit, když dojde k tělesnému spojení bez spojení duší. Není to dobré, když se manželství neuzavírá po dobré rozvaze a přípravě v klidu a radosti, ale z musu a zděšení z nechtěného dítěte. Mládenci v tom bývají výbojnější z pochopitelných důvodů: oni otěhotnět nemohou, a proto si riskantnost svého počínání tolik neuvědomují. Chovají se jako mlsní chlapečkové, kteří vykusují z buchy napřed chutnou náplň a prázdnou buchtu pak odhodí. Děvčata by zde měla být energická: „Nejsem buchtka k vykousnutí, nejsem hračka pro kdekoho. Máš-li mě rád, budeš si mně šetřit, abych se vdávala zdravá a schopná dát ti děti, na které by ses těšil. A antikoncepční pilulky nejsou zdravé a násilné přerušování nechtěného těhotenství teprve ne. I dívka moderní doby má právo očekávat od chlapce, aby ji měl opravdu rád, aby se k ní choval rytířsky a něžně.“

Nebudeš cizoložit! Nesmíš rozbít manželství své ani druhých! Tento příkaz už Izraelitům připadal příliš tvrdý. Ti zavazovali k manželské věrnosti pod trestem smrti ženy. Chtěli tak chránit legitimitu svých dětí a svých rodokmenů, ale muži se manželskou věrností vázání příliš necítili. Pán Ježíš jim vytýká, že jen pro zatvrzelost jejich srdce jim Mojžíš dovolil zapudit svou manželku. Pán Ježíš sice ženě cizoložnici zachránil život, ale nenechal ji ani v

nejmenším na pochybách, že to, co dělala, byl hřích. (Jan 8,1-11) I dnes naráží na odpor požadavek, který zavazuje k manželské věrnosti oba partnery. „Manželství na doživotí“ zní některým lidem jako kriminál na doživotí. Jenže Boží zákony Církve změnit nemůže a příkaz: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj,“ (Mt 19,4) Božím zákonem je. Tak zůstává a provždy zůstane základním smyslem devátého Božího přikázání ochrana manželství před rozvratem, který má kořen v osobní neukázněnosti. Vždy bude platit, že věrné manželství patří do Božího řádu a cizoložství je jeho porušením, tedy hříchem. **„Nezcoložíš“ zavazuje manžele**, ale neznamená to, že svobodným je dána úplná volnost v pohlavním životě. Nestydaté mluvení a chování je hříchem proti lásce. Tyto hříchy v povědomí lidí ještě jsou, zatímco manželská nevěra se často za opravdový hřích nepovažuje. Stala se kavalérským deliktem, o kterém se píše zajímavé romány a povídky, zpívají šlágry, točí filmy a televizní hry, vypravují anekdoty jakoby to byly právě jen pikantní legrácky a nic víc. Ale tragédie rozvodových řízení, děti bez tatínka, dokládají, že to žádná legrace není.

V manželské věrnosti se má zobrazovat Boží láska a věrnost. Slovo cizoložný se ve Starém zákoně užívá často i v přeneseném slova smyslu. Označuje se tím nevěrné chování izraelského lidu vůči Hospodinu. A tak navzdory všem pochybovačům hlásá deváté Boží přikázání i dnešnímu člověku, že trvalé manželské lásky schopen opravdu je. Že to jde vytvořit si na celý život pěkné manželství a teplé hnízdečko domova pro děti. Že to jde stavět vzájemný vztah muže a ženy ne na romantické zamilovanosti, ne na pouhém citu, ale na spolehnutí se, důvěře a věrnosti, na partnerství v dobrém i zlém. Že to jde po každém rozladění či nedorozumění začít znovu. Proč se to tedy tak mnohým nepodaří? Nikdo si přece po svatbě neřekne: „Teď začnu rozbíjet naše manželství.“ Začíná to nenápadně: nedostatkem trpělivosti, nedostatkem snášenlivosti, nedostatkem ochoty odpustit a smířit se. Začne to uraženým mlčením, pokračuje lhostejností a končí nenávistí. Začne to tím, že jeden zapomene, že manželé jsou dva horolezci uvázaní na jednom laně, aby se mohli vzájemně zajišťovat: podržet toho, který uklouzne. Zřít-li se jeden, zřít se do propasti oba. Jak se tomu bránit? Co dělat, aby se manželství takhle nerozbilo? Je třeba tisíce malých drobných pozorností, které je udržují živé. Je třeba je střežit, aby se v něm žádný partner necítil vězněm střeženým na každém kroku, aby se v něm oba cítili svobodní, aby mohli mít své osobní drobné koníčky a záliby, aby měli jeden pro druhého čas, i pro intimní chvíle a něžnosti, aby od sebe neutíkali: on ke své práci, ona ke svým dětem, aby si navzájem uměli stále znovu odpouštět, vždy znovu společně začínat.

Musíme mít stále na paměti Ježíšova slova: „Kdo z vás je bez hříchu, ať po ní hodí kamenem první.“ (Jan 8,7) Copak je tu někdo, kdo se proti šestému či devátému přikázání neprovinil aspoň v mysli? Komu nenapadlo, že by bylo lépe, kdyby mohl prásknout doma dveřmi a hledat nového partnera? Když si tohle uvědomíme, nebudeme se tak pohoršovat nad těmi, kteří manželské soužití nezvládli, kteří ztroskotali a rozvedli se. Budeme s nimi mít soucit jako s lidmi,

kterým se stalo neštěstí. Budeme hledat, jak těm trosečnickům pomoci místo, abychom je vylučovali z našeho farního či sousedského společenství. A to i v případě, že se pokusí pro sebe a pro děti založit náhradní manželství občanským sňatkem. A nebudeme bezmyšlenkovitě tvrdit, že rozvrácené manželství se nesmí rozvést kvůli dětem. Copak děti netrpí stejně tam, kde manželé žijí pospolu, ale ve stálých hádkách, zlostech a hysterických výstupech? **Manželská věrnost**, to není jen nerozvést se a zdržet se nevěry. Věrnost je více: je to naplnění soužití manželskou láskou. Tuto lásku živí a udržují i projevy něhy, erotiky, vzájemného sexuálního odevzdání, proto má manželské soužití svůj mravní smysl i tehdy, když už manželé nepomýšlejí na další děti. Jde tu o prohlubování manželské lásky, soudržnosti a věrnosti, a to není nijak malý cíl.

Často se dnes mluví o potřebě sexuální výchovy a **poučování mládeže**. Prostředí rodiny je k tomu vhodnější než prostředí školní třídy. Jenže v mnoha rodinách vládne nezdravě stydlivé ovzduší, takže se děti od rodičů vůbec nedoví, jaký je kladný smysl v projevech něžnosti, a jak různý smysl se dává slovu láska. Že láska není především uspokojování sebe, ale odhodlání sloužit druhému a převzetí zodpovědnosti za druhého. Že úplné sexuální spojení a uspokojení označované technických výrazem pohlavní styk je vyjádřením úplného vzájemného odevzdání v lásce, jednoty společenství dvou lidí, převzetí zodpovědnosti za sebe navzájem a spolu za třetího, za dítě, které z té lásky může vzejít. Že tohle proto nemůže být chvilková záležitost, že je to úvazek na celý život, a proto patří až do manželství. Navždy se stáváš odpovědným za to, cos k sobě připoutal. Co nám Boží láska šestým a devátým přikázáním zakazuje, co nám dovoluje a k čemu nás otvírá? Nemáš zapotřebí, aby ses před sňatkem vybouřil nečistými představami a vtipkováním, sebeukájením nebo zneužíváním jiných ke svému ukájení. Nesnižuj lásku na pouhý pohlavní styk, partnera na hračku. Nepřipravuj se karikaturami nezralé a příživnické lásky o radost z lásky pravé. Bůh chce být dárce tvého štěstí v lásce opravdové, drž se jej a naučíš se v manželství milovat krásně a věrně. Nemusíš zatěžovat svůj život dychtěním po kradené lásce, která působí rozvraty. Nenarušíš manželství druhých, nebudeš bořit domov dětem. Bůh svazek muže a ženy ustanovil jako posvátný. Když to budeš respektovat, ušetříš mnohé trápení sobě i jiným. Bůh ti dává lásku ryzí, drž se jej a poznáš lásku obšťastňující.